

Підсумки року галузі ВДЕ

за 2020 рік

Ситуація в галузі відновлюваної енергетики дуже складна, як загалом у всій електрогенеруючій галузі нашої країни.

Суттєве зниження показників генерації електроенергії з відновлюваних джерел за перше півріччя 2020 року змусило нас перейнятися цією ситуацією та розібратися зі станом галузі за повний рік. Тим більше, що зовсім несподівано така поважна організація, як НКРКУ, статистикою якої ми користуємося, в лютому місяці надала повну інформацію за попередній рік відносно стану відновлюваної енергетики (ВДЕ) в Україні. Щоправда, ми сподівалися побачити таку статистику лише в кінці березня або на початку квітня, але все сталося швидше, тож зараз маємо можливість оперативно провести аналіз стану ВДЕ за повні 12 місяців 2020 року. Тим більше що в статті «Сумний пейзаж галузі ВДЕ-2020», яка була опублікована у 4-му номері журналу, ми змогли розглянути статистику лише за перше півріччя.

2019-й експресивний та 2020-й гальмівний

Нагадаємо, що 2019 рік увійде, мабуть, в історію як найбільш динамічний та експресивний за показниками в галузі ВДЕ. Тоді в країні було встановлено нових промислових сонячних станцій (СЕС) потужністю $P_{2019-СЕС}=3537,38$ МВт та вітряних (ВЕС) з показником $P_{2019-ВЕС}=637,090$ МВт. Всього ж по країні наприкінці 2019 року в експлуатації зафіксовано об'єктів загальною встановленою потужністю $P_{СЕС}=4924,610$ МВт та $P_{ВЕС}=1169,935$ МВт, які за цей період виробили відповідно $E_{2019-СЕС}=2932,370$ млн кВт·год та $P_{2019-ВЕС}=2021,664$ млн кВт·год.

Які ж результати продемонстрував 2020 рік? Щоб це зрозуміти, побудуємо та розглянемо діаграми помісячного введення в експлуатацію промислових сонячних та вітряних станцій (рис. 1а, б). Для зручності порівняння залишимо також і показники 2019 року. В цілому за 2020 рік «зелений» тариф отримали станції встановленою потужністю $P_{2020-СЕС}=1175$ МВт (промислові сонячні) та $P_{2020-ВЕС}=144,2$ МВт (вітряні). Обсяги впровадження СЕС 2020 року складають, таким чином, лише 33,2%, а ВЕС — 12,3% від рівня 2019-го.

Електроенергії в 2020 році було вироблено відповідно $E_{2020-СЕС}=5968,7$ млн кВт·год та $P_{2020-ВЕС}=3251,6$ млн кВт·год, що в 2,0 та 1,6 разів перевищує відповідні показники 2019 року.

Обсяги впровадження промислових СЕС та ВЕС у 2020 році за встановленою потужністю знизилися відповідно в 3,01 та 4,42 рази порівняно з 2019-м.

Таке швидке падіння рівня впровадження нових станцій свідчить не лише про негативну динаміку у галузі ВДЕ. Враховуючи дуже складну ситуацію в енергетиці в цілому, зокрема в атомній, а також перехід на початку 2020 року з експорту до імпорту електроенергії, складається враження, що навкруги бігають якісь зомбі з фільмів жахів чи скажені ніндзя і нищать все підряд, до чого дістають рученята. Так-так, і при цьому розказують, що епоха бідності саме для них вже скінчилася, а що там буде з державою, то питання не до них.

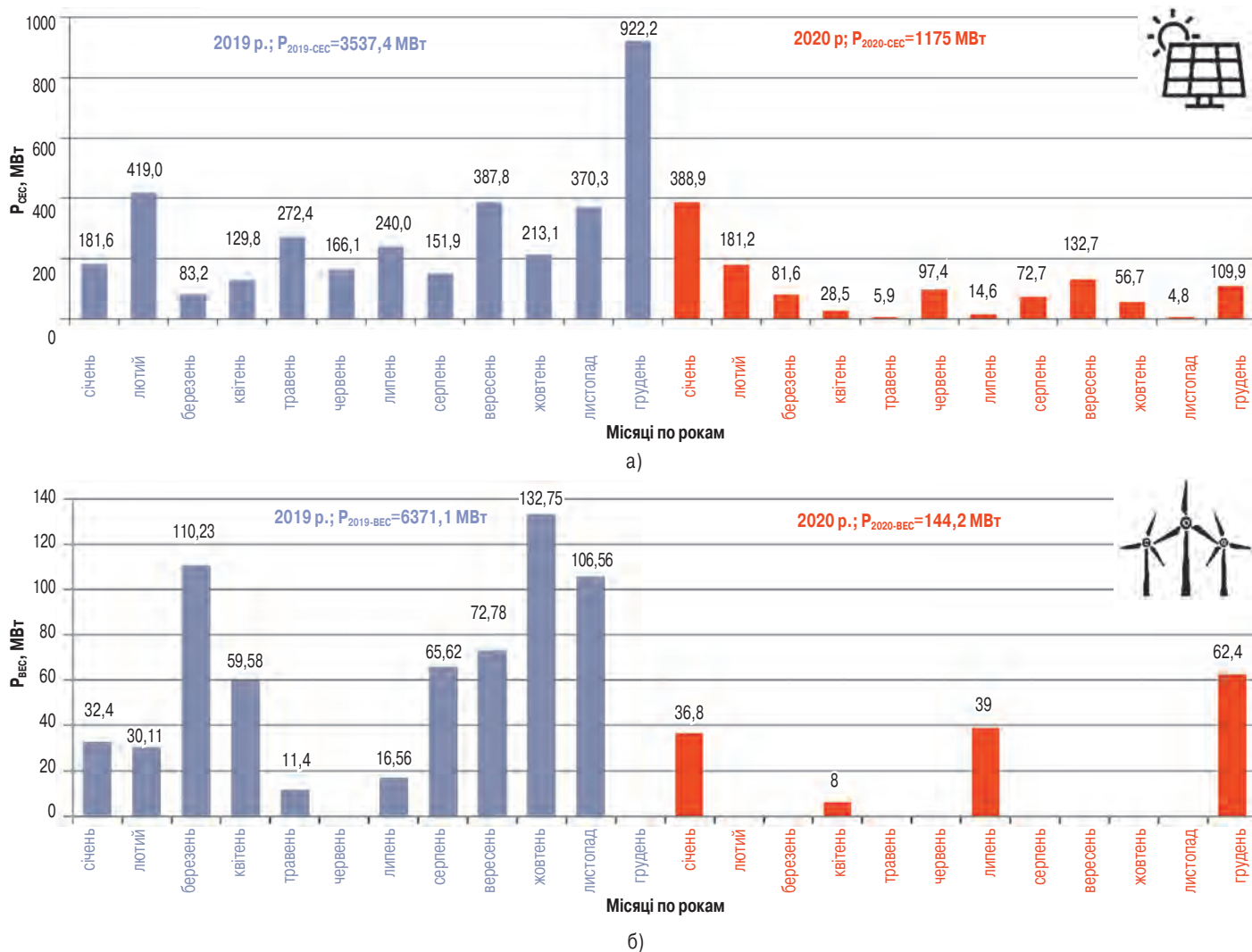

Рис. 1. Помісячна динаміка введення в експлуатацію промислових сонячних (а) та вітряних (б) станцій у 2019 і 2020 роках

Внесок домашніх СЕС

Останнім часом наше видання зосередило свою увагу в основному на ВЕС та промислових СЕС, несправедливо оминувши домашні сонячні електростанції. Порівняємо встановлену потужність ($P_{вст}$) ВЕС, промислових та домашніх СЕС протягом останніх років (рис. 2).

Починаючи з 2016 року промислові СЕС мають перевагу перед ВЕС за загальною встановленою потужністю.

У 2020 році цей показник перевищує відповідні значенні ВЕС в 4,6 раза та випереджає домашні СЕС у 7,8 раза.

Але більш важливе місце в енергетиці припадає на кількість виробленої електроенергії. А тут вже різниця між промисловими СЕС та ВЕС не настільки разюча (рис. 3). Показник $E_{сес}$ для промислових станцій лише в 1,8 раза перевищують значення $E_{вєс}$, та в 8,1 раза для домашніх СЕС.

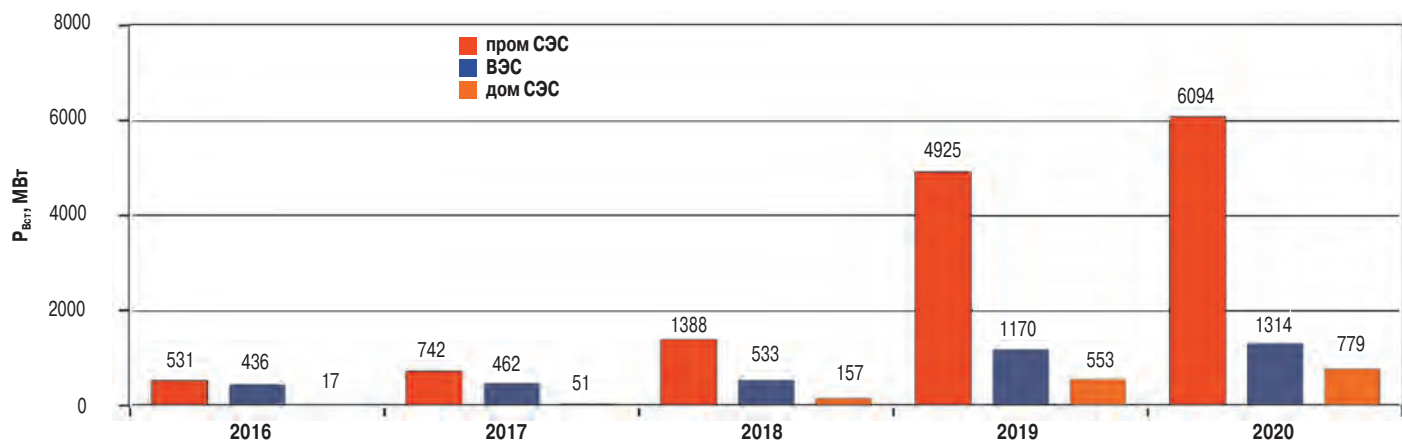

Рис. 2. Встановлена потужність промислових та домашніх СЕС, а також ВЕС, наростаючим підсумком за останні роки

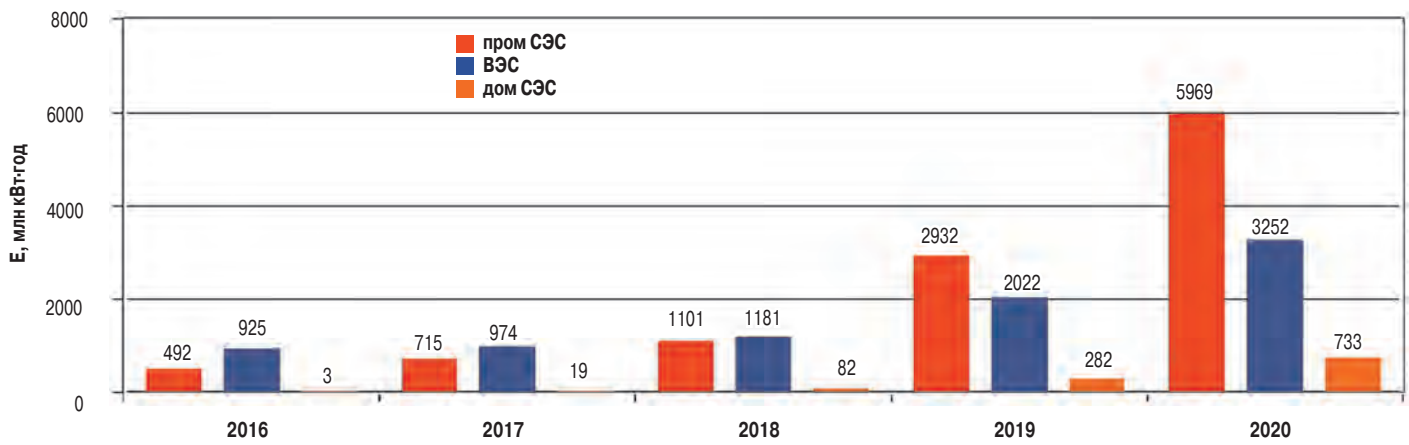

Рис. 3. Динаміка генерації електроенергії за допомогою промислових та домашніх СЕС, а також ВЕС, протягом останніх років

І хоча рівень встановленої потужності домашніх СЕС (779 МВт) поступово наближується до величини 1000 МВт, лівова частина відновлюваної генерації припадає на ВЕС та промислові СЕС. У даній тріаді доля домашніх СЕС по генерації електроенергії становить 7,9%.

Лідери перегонів 2020 року

В 2020 році було введено до ладу всього 10 потужних СЕС, які подолали планку 20 МВт:

- перша та друга черги СЕС «Інгулець», Миколаївська обл., Снігурівський р-н, територія Афанасіївської с/р (ТОВ «Інгулець Енерго-2») загальною потужністю P=57,552 МВт (32,836 МВт + 24,716 МВт). Ці станції одночасно отримали «зелений» тариф 03.01.2020 р., мають спільну назву і загалом являють собою єдиний об'єкт, що виробив за рік 57,552 млн кВт·год електроенергії;
- СЕС в Черкаській обл., Чигиринський р-н, Рацівська с/р; (ТОВ «Грінтеко СЕС»); P=55,391 МВт;
- СЕС «Богуслав-2», Київська обл., м. Богуслав; (ТОВ «Богуславеренджі»); P=54,264 МВт;

- СЕС «Чуднів», Житомирська обл.; (ДП «Нафтогаз-Енергосервіс» НАК «Нафтогаз України»); P=35,313 МВт. Це одна з двох сонячних станцій, що належать НАК, яка вирішила розвивати свій бізнес зокрема у напрямку сонячної енергетики;
- СЕС в Закарпатській обл., Виноградівський р-н, с. Шаланки; (ТОВ «Соляріс-Енерджі»); P=34,557 МВт.

Щодо сегменту ВЕС, то в 2020 році, ще в січні місяці, «зелений» тариф набули п'ять ВЕС встановленою потужністю 36,8 МВт. А от у квітні, липні та грудні було введено в дію лише по одному об'єкту, з яких найбільш потужні:

- два перших пускових комплекси першої черги Сиваської ВЕС, Херсонська обл., Чаплинський р-н, Григорівська с/р; (ТОВ «Сивашенергопром»); P=39 МВт (10 вітрогенераторів N131/3900 німецької компанії Nordex (рис. 4) потужністю 3,9 МВт кожен);
- третій та п'ятий пускові комплекси першої черги згаданої вище Сиваської ВЕС, а також сьомий пусковий комплекс другої черги; P=62,4 МВт (16 турбін N131/3900).

Такі досягнення стали можливими завдяки тому, що в квітні 2018 року норвезька компанія NBT придбала ТОВ «Сивашенергопром» (яка на той час обслуговувала вітростанцію потужністю 3 МВт) та запланувала будівництво нового вітропарку вздовж північного берега озера Сиваш у складі 67 генераторів загальною потужністю 250 МВт. На кінець 2020 року в цьому проекті були задіяні вітрогенератори N131/3900 німецької компанії Nordex потужністю 3,9 МВт кожен. Планувалось, що до кінця 2020 року показники досягнуть 245,7 МВт. Але на сьогоднішній день, як свідчить статистика, встановлено лише 104 МВт.

Загалом же галузь відновлюваної енергетики України у 2020 році демонструє стрімке скорочення темпів зростання. І щоб там не казали про об'єктивні обставини, варто звернути увагу на персональні дії багатьох безвідповідальних персон, що займають посади керівників галузі та економіки взагалі, тому що саме результати їхніх дій ми зараз можемо спостерігати на власні очі.

Рис. 4. Вітрогенератор N131/3900 німецької компанії Nordex

Володимир СКЛЯР, «Мережі та Бізнес»